

Jak vznikla
a hospodařila

TJ Letové sporty
Tleskač v Praze

RUBATO

PRÓZA

RUBATO | PRÓZA

Jak vznikla a hospodařila
TJ Letové sporty Tleskač v Praze

Jak vznikla
a hospodařila

TJ Letové sporty
Tleskač v Praze

Vydání této knihy věnuji svému dědu Janovi, chovateli. JT

Stanislav Vohralík

Ladislav Kripner

Jaroslav Štáidl

Josef Tenkl

Pavel Šlemín

© Rubato, 2012

ISBN 978-80-904817-4-9

eBook ISBN 978-80-904817-8-7

Památce Larryho Birda

Předmluva

Byl jsem požádán, abych napsal předmluvu ke knize, která před vámi, milý čtenáři, leží. Jelikož autory velmi dobře znám a jsem zevrubně obeznámen s jejich chovatelskou činností, přijal jsem od počátku žádost redaktora o její napsání spíše jako službu přátelům než jako pracovní úkol. I přesto se v tomto krátkém úvodu pokusím zachovat zkoumavý pohled odborníka a sjednotit jej s nadšením z knihy, kterou jsem s velkým zájmem prostudoval.

...

Sborník *Jak vznikla a hospodařila TJ Letové sporty Tleskač v Praze* je vzácným příspěvkem do českého, dříve československého holubářství se širším přesahem do odvětví celého chovatelství drobného zvířecíva. Navzdory široké koncepci orientační rámeček tvoří existence klubu Letových sportů Tleskač.

Důkladným seznámením s historií záliby vstoupí čtenář do prostoru svého koníčka, pokračuje přes vyprávění o vzniku pražského klubu chovatelů rejdičů, o jeho členech a některých významných československých holubářích – jejichž životní a chovatelské osudy jsou představeny v podobě krátkých medailónků – přes spousty praktických rad a množství poučení. Během čtení získá detailní údaje o letu, tréninku, o stravovacích návycích holubů, ale i o vlivu povětrnostních

podmínek na výkon. V poslední třetině knihy nalezne návody a rady na výrobu holubníku a jeho základního příslušenství pro pobyt v něm.

Množství pečlivě nastudovaných informací a čtivé podání, to jsou hlavní důvody, které mne vedou k přesvědčení, že by se sborník mohla stát rukovětí dobře padnoucí do dlaně každého chovatele. Nikoliv jen začínajícího, kterému bude bezpečným rádcem v otázkách volby plemene, pomocníkem v základech výcviku a plánování při sestavení letového deníku, ale i řešení dalších problémů, které by se běžně proděnávaly na svazu. Kniha stejně dobře může posloužit staršímu chovateli; může se stát materiálem pro konzultaci společné kratochvíle.

Autoři se ve svém vyprávění svěřují, že bez praxe starších a zkušených chovatelů by jejich texty nemohly vzniknout, na jejich zkušenostech, reflexích a postřezích se tu staví. Výborně to vystihl přítel P. Krajčí: „Najspolahlivejšou metódou, ako si ozrejmiť celú problematiku, je mať všeobecný prehľad. Získať ho môžeme z odbornej literatúry, z príručiek a časopisov. Cenné sú aj informácie od skúsených chovateľov, ktorí sa niekoľko rokov venujú tomuto športu. Veľmi prospešné je takýchto odborníkov viackrát osobne navštíviť a prekonzultovať všetky nejasnosti.“¹

Je pravda, že text svým rozsahem přesahuje rámec běžné příručky. V zásadě ale rozvíjí tradici starších holubářských publikací pocházejících od Bureše, Šíra, Turečka anebo znamenitého průkopníka české holubářské literatury, Františka Špatného. Nemohu opomenout záslužnou činnost Žižkováka Václava Tichého, který vedle chovu brněnských voláčů a poštáků s velkou péčí vydává starší holubářské publikace, na jejichž dokonalou přípravu sám dohlíží.

...

Kniha *Jak vznikla a hospodařila TJ Letové sporty Tleskač v Praze* patří k těm, kterých je a bude vždy nedostatek. Nejen proto, že se zřídka-

¹P. Krajčí, *Chováme športové holuby letúny*, Príroda, Bratislava 1984, str. 127-128.

kdy objeví spis zaměřený na okruh čtenářů-chovatelů, ale i proto, že náklad bude jistě nízký a chovatel se načeká, až někdo *natáhne brka* a výtisk se péčí pozůstalého objeví na pultě antikvariátu.

...

Je všeobecně známo, že se člověk chovu holubů věnuje více než 5000 let. A ta doba a ty roky jsou popsány spoustou příběhů, některé se dochovaly jen z vyprávění a jsou málem jako sen!

Podobně se rozvíjí příběh knihy *Jak vznikla a hospodařila TJ Letové sporty Tleskač v Praze*. Začíná pozvolna a postupně směřuje k rozmáchlému vyprávění o osudech klubu. Protože, jak se v knize praví: „I ty, čtenáři, jednou vysypeš z povlečení sekanou trávu a nahečmané listí, abys našlapal příkrývku a dadánek husími brky. A pak v noci, schoulíš se v duchně jako pták veslující v svém péřovém kabátu tiše jako země plující všehomírem!“

...

Když jsem zase večer ležel v posteli jako v šupletí, příběhy mi letěly hlavou jako radiové vlny a paprsky X a věci mě braly s sebou, jako bychom všichni stáli ve sněhové vánici či ve velkém kouřovodu. Poslouchal jsem a rostl, až jsem byl kulatý jako dýně. Nejprve jsem se objevil pod listím, kde o mně nikdo nevěděl: chichichi, to jsem se tam nasmál! Později jsem poskytoval stín drobným přátelům, které trápilo palčivé polední slunce, až jsem posloužil hmyzu a myšce, která do mne vyhryzala díрку a usadila se ve mně s rodinou a početným příbuzenstvem.

...

Pozorovat ptáky hospodařící na holubníku člověku přináší pocit, že tzv. vše jde tak, jak má. Dívá se a připadá mu, že sleduje dobře fungující organismus. Stejný pocit ho zachvacuje, když hledí na milovanou spící osobu a těší se z jejího chrápání, tichého vrzání kloubů, kručení žaludku, drahého tlukotu srdce a z nenadálého stisku milovaných rukou – toho neúmyslného tiku. Jako by se díval na králíkárnou a se zalíbením a zatajeným dechem naslouchal bezděčnému podupávání

zajíců či vášnivě, ale nezákeřné rvačce o pampeliškový lupen. V kur-
níku se těšil z dobráckého pokvokávání slepic, které registruje jako
smířlivě podanou nohu, jinde slyšel po denním parnu tiše prozpěvovat
husy.

...

Jistě, člověkova pozornost je přitahována přehlednými menšími světy.
Lidská bytost ráda obhlíží drobnější universa a jejich chodu s chutí na-
slouchá. Nemusí do nich zasahovat, aby se potěšila, stačí když připraví
podmínky, a hle! živočichové hospodaří podle vlastních zvyků. Pohled
na zvířata držící se v hejnu vyvolává dojem fungujícího celku, který je
rozvržen na pozadí snopce svérázných individualit, jenž pohromadě
drží kamarádství a familiérní vztahy. Jednotlivci vzájemně spolupra-
cují a komunikují, podobně jako orgány v tělesném ústrojení.

...

Moji pozornost upoutala kapitola Stavby přístřešků se zapojením žá-
rovek do série, kapitola XV, o které bych se rád šířeji rozpovídal v du-
chu vlastních zkušeností.

Jednoho dne jsem listoval ve starých chovatelských periodikách,
Svět zvířat, *Živěna* a *Drůbežnické listy* a procházel internetové stránky
věnované chovatelství. Byl jsem zaskočen jako člověk, který ve vlast-
ním pokoji nalezne zloděje při práci, zjištěním, že lidé tak rádi staví
úly, holubníky, slepičárny, příbytky pro husy – husníky² – a kachny,
chlívky pro kozy a příbytky pro vepře – vepřníky. Ach, vzpomínáte,
čtenáři, na Jiráskův Hronov, na Mistrovy Hukvaldy? Na Šrámkovu So-
botku, kde jste vášnivě deklamoval pod vetším stropem umělcovy
světničky?

² Dovol mi tady, čtenáři, vzpomenout bratra ing. Pavla Husníka Mauglího, který
mě vedl jako vlče v pardubickém oddílu č. 16 začleněném do 5. oddílu homogen-
ního skautu a během tábora v Bartošovicích v stinných Orlických horách zeší-
lel (viz Masarykova chata, Pašerácká lávka) a škrtil mě, později i mého bratra
Toma, který mu, aby mne zachránil, vlétl *plnou parou* do žaludku.

Statistika uvádí, že dospělý člověk postaví v průměru za svůj život dvě celé třicet čtyři takového příbytku. Jednou za ním jako nával rýmy zapadnou dveře stlučené kůlny a on pak hledí na svět škvírou mezi deskami, chráněn vlastním nosem a cítí, jak na něj zvěř zahlíží vroucím přimhouřeným okem. Jindy mu pumpují vodu z plic jako ze studny, vozí do něho posečenou trávu na talíři a mlátí v něm cepem zlaté obilí. Plevy odletí, zrno lehne a vzklíčí. Stavitel se vyšvihne do krovu, rozloží tašky a před ním se otevře nekončící tunel v záři údivu a rozčilení, který vyvěrá v pohledu z tohoto místa a jeho jemné izolace. Jako balon, jehož jindy chladný vzduch, nyní ohřátý nadšením zvířecích bratří a sester, je nadnášen a vznáší se. Pilkou vyřízne otvor a připevní vyletovou klec. Sbije sedačky a hnízdní krbce, nasadí dvířka.

Musím přiznat, že jsem také sníval o králíkárně, asi tak pro 20 králíků. Manželka Anna Tenklová mi stavbu zakázala. Přes její odmítavý přístup jsem dál po nocích pokračoval v pečlivém prokreslení plánů na kuchyňském stole. Místo sebe jsem do postele ukládal dva pytle sadbových brambor – jeden menší už naklíčených jako kučeravou hlavu a druhý větší jako tělo. Nos jsem pochopitelně utvořil z mrkve.³ Všechny nákresy a dokonce i pokusné papíry, kde jsem si trénoval ruku a typy čar, mi snědla. Nemělo smysl ji prosit, aby mi vrátila alespoň ožvykané kopie, i ty později s tchýní snědly a zapily. Byl jsem to dokonce já, kdo nad ní bděl a kdo jí později podával sklenice s vodou, vždyť by se mi udusila, kreslil jsem na kvalitní čtvrtky! Dlouho jsem nebyl k ničemu... Vstával jsem po obědě a do noci, nepozorný k okolí, oddával jsem se sudoku a luštil křížovky.⁴ Když se mi pod rukou svísele či vodorovně objevilo slovo králík, bobky, domeček, universum, tiše jsem se rozplakal, až se mi záda natřásala. Než jsem se uložil

³Tak to radí ing. Václav Kohout, předseda ČZS, v *Rukověti zahrádkáře* pro rok 2008, která mi tu leží.

⁴Odkazuji k příhodě Antonína Plancka z Brestu, který luštil křížovky po návratu z Vietnamu.